

Luomuviljelyn peruskurssi

Asiakirjat, suunnitelmat ja sopimukset yleisesti

LUTUNE

Luomututkimuksen ja neuvonnan yhteishanke

Paperiasiat hallintaan (Yleistä)

- Luomusuunnitelma ja viljelykiertosuunnitelma kannattaa tehdä hyvissä ajoin (sopimuslomakkeet ilmestyvät yleensä vasta keväällä)
- Tavanomaisen siemenen käyttö lupa omalle lisäysaineistolle viljelysuunnitelman pohjalta
- Sitoumuskeväänä 1.5 varastot heti ylös, ettei unohdu (kaikki kasvilajit)
- Varastokirjanpitoon mukaan myös oman siemenen käyttö
- Tavanomaiset tuotantopanokset pois tilan varastoista ennen alkutarkastusta (varsinkin jos kaikki lohkot lähtevät siirtymään yhtä aikaa)

Luomusuunnitelma

- Jokaisella tilalla oltava voimassa oleva kirjallinen luomusuunnitelma
- Merkitys korostunut kun tuotteet liikkuvat, eri tuotantotavoilla tuotettuja tuotteita säilytetään samoissa tiloissa
- Luomusuunnitelma on hakemuksen (215K tai 215E) liite
- Luomusuunnitelma on hyvä katsoa läpi vuosittain ja tehdä päivitykset (esim. ennen luomutarkastusta, jos toimintaan tulee muutoksia)
- Päivitettyä suunnitelmaa ei tarvitse lähettää mihinkään

Luomusuunnitelman sisältö

- Kuvaus tuotanto- ja varastointitiloista
- Kuvaus tuotteiden kuljetuksesta ja käsittelystä
- Kuvaus tavarantoimittajien asiakirjaselvitysten tarkastustavasta
- Viljelykiertosuunnitelma
- Lannoitussuunnitelma
  - Perustelut täydennyslannoitukselle!!
- Kasvinsuojelusuunnitelma
- (Kartta)
- Toiminta päämiehenä / alihankkijana
- Muut mahdolliset asiat (esim. pysyvä rinnakkaisviljely)

Kuvaus tuotanto- ja varastointitiloista

Koneet, kalusto ja varastot

- Omien varastojen riittävyys ja sijainti (jos muualla, osoite)
- Rinnakkaisviljely siirtymävaiheessa
- Tuotteiden käsittely päämiehenä tai alihankkijana
- Jos käsitellään luomua ja tavanomaista, kuinka puhdistukset / erillään pito toteutetaan (siilokartat, suljetut pakkaukset, erilliset tilat jne)

Kuvaus tuotteiden kuljetuksesta ja käsittelystä

- Kuka vastaa tuotteiden kuljetuksesta jatkokäsittelyyn, tuottaja vai tuotteiden ostaja?
- Miten kuljetus tapahtuu?
- Jos kuljetetaan irtotavaraa, kuinka varmistetaan että tuotteen vastaanottaja kuuluu luomuvalvontaa?
- Suljetussa pakkauksessa oltava toimijan nimi, osoite, tuotteen nimi, viittaus luonnonmukaiseen tuotantotapaan, valvojan viranomaisen tunnusnumero, tarvittaessa erätunnus
  - nämä tiedot voidaan myös esittää saateasiakirjassa, jos yhdistettävissä tuotteeseen

Tavarantoimittajien asiakirjaselvitysten tarkastus

- Asiakirjaselvityksellä toimija voi osoittaa kuuluvansa valvontaan
  - Ei takaa yksittäistä tuote-erää luonnonmukaisesti tuotetuksi
  - Asiakirjaselvitys laitetaan aina tuotteen mukaan (Pyydettävä kopio asiakirjaselvityksestä, jos ostetaan esim. rehua toiselta luomutoimijalta omille eläimille)
  - Asiakirjaselvitys on julkinen asiakirja, saatavilla myös netistä
- Varsinkin eläintilojen syytä pyytää myös vaatimuksenmukaisuusvakuus ja kopio tuotantotarkastuspäätöksestä

Lannoitussuunnitelma

- Arvio ravinteiden riittävydestä suhteessa viljelykiertoon
- Typpeä sitovien kasvien osuus viljelykierrossa
- Joudutaanko turvautumaan täydennyslannoitteisiin
- Perustelut niiden käytölle, arvioidut tuotteiden nimet ja käyttömäärät
- Lannan alkuperä ja laji
- Lannan käsittely ja mahdollinen kompostointisuunnitelma
- Patteroinnista (kompostointi) ilmoitusvelvollisuus (ympäristösihteeri)
  - Kertaa nitraattidirektiivi ym. säädökset

Kasvinsuojelusuunnitelma

- Kuinka hallitaan kasvitaudit, tuholaiset ja ennen kaikkea rikkakasvit luomussa?
- Viljelykiertosuunnitelmaa laatiessa on tärkeää miettiä, kuinka rikkoja kuritetaan eri kierron vaiheissa
- Viljelykierron vahvuudet ja heikkoudet
- Miten ennaltaehkäistään, kuinka ongelmatapauksissa toimitaan?

Toiminta alihankkijana/päämiehenä

- Tyypillisin esimerkki alihankinnasta on luomutilan (päämies) viljan kuivaaminen tavanomaisen tilan kuivurissa (alihankkija) siten, että naapuritila hoitaa kuivaukseen ja varastointiin liittyvää viljankäsittelyä
  - Alihankkijat eivät kuulu luomuvalvontaan itsenäisinä toimijoina, mutta tilat on oltava tarkastettavissa
  - Tarvitaan alihankkijalta kirjallinen sitoumus
- Päämies liittää sopimuksen osaksi omaa luomusuunnitelmaansa
- Luomutarkastuksen yhteydessä kirjataan ylös alihankkijan toimipaikkaa koskevat tiedot

Lohdutukseksi 😊

- Luomutarkastuksen kestoaika on noin 2 tuntia toiminnan laajuudesta riippuen
  - Tavoite myös jatkossa, vaikka painopiste meneekin yhä enemmän kirjanpidon tarkastamiseen
- Termit tulevat tutuiksi pikkuhiljaa
- Luomuohjeistus on pysynyt lähes samana 5 vuotta
- Kirjanpito ym. asiat selkiintyvät huomattavasti siirtymävaiheen jälkeen
- Luomuviljelijän paperit ovat aina keskimääräistä paremmassa järjestyksessä
- Paperitöihin on saatavissa asiantuntija-apua ProAgriasta, www.proagria.fi

Ja vielä päätteeksi...

- Kannattaa aina varmistaa viimeisimmät luomutuotannon ohjeet www.evira.fi/luomu
- Luomusopimusehdot ja niihin liittyvät sitoumukset: sen vuoden ehdot, kun luomusopimus tehdään
- Muutokset muissa tukiehdoissa ja niiden mahdolliset vaikutukset luomutilalla
- Luomutarkastus ja siitä saatavat palautteet kannatta hyödyntää viljelynsuunnittelussa